

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 485/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Komkom, Hlavná 27, Prešov, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4 Co 35/2017 z 24. októbra 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Františkom Komkom, Hlavná 27, Prešov, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 35/2017 z 24. októbra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vedeného Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 29 C 76/2012 v procesnom postavení žalobkyne o zaplatenie sumy 4 584 000 € s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 29 C 76/2012 z 25. februára 2012 žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 168/2015 zo 6. februára 2016 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil a žalovaným v 1. a 4. rade priznal náhradu trov odvolacieho konania.

Okresný súd následne uznesením sp. zn. 29 C 76/2012 z 1. februára 2017 rozhodol o náhrade trov konania tak, že priznal žalovaným v 1. až 4. rade voči žalobkyni (sťažovateľke) náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil a žalovaným v 1. a 4. rade priznal náhradu trov odvolacieho konania.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, k porušeniu ktorých malo dôjsť nesprávnou aplikáciou § 255 a § 257 Civilného sporového poriadku. Napadnutému uzneseniu krajského súdu vytýka prílišný formalizmus a arbitrárnosť. K tomu uviedla:

„Krajský súd v Prešove takéto svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP) a že aplikácia § 257 CSP neprichádza do úvahy, že u mňa, žalobkyne neboli splnené zákonné podmienky na takúto aplikáciu § 257 CSP, pričom nepriaznivé sociálne a majetkové pomery žalobkyne nie sú dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý by úspešným žalovaným nemala byť priznaná náhrada trov konania.

S takýmto právnym názorom a rozhodnutím porušovateľa nemožno súhlasiť, jeho nesprávnym výkladom a aplikáciou príslušných ustanovení všeobecných záväzných predpisov (§ 257 CSP) došlo k ich popretiu podstaty a zmyslu, v dôsledku čoho druhoінстанčné rozhodnutie o trovách konania obsahuje prvky prílišného formalizmu, je arbitrárne...

V prejednávanej veci je potrebné konštatovať, že uznesenie Krajského súdu Prešov v namietanej časti (o trovách konania) je nepreskúmateľné, vnútorne si odporujúce, čo z pohľadu ústavného prieskumu je arbitrárne a zjavne neodôvodnené.

Ja, sťažovateľka mám zato, že výnimočnosť tejto veci spočíva tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Okolnosti veci spočívajú v tom, že protiprávnym konaním, ku ktorému došlo uzavretím darovacej zmluvy, s vekovo staršou osobou (80 r.) [REDAKOVANÉ] (matkou), z iniciatívy jedného zo zákonných dedičov, syna [REDAKOVANÉ], ťažko zdravotne postihnutou, naviac, osobou, ktorá nevedela čítať a písať, čo bolo zrejmé aj zo zápisu v jej občianskom preukaze, došlo k následným ďalším protiprávnym a špekulatívnym konaniam, a to častými opakovanými prevodmi týchto nehnuteľností na iné subjekty, bola som to práve ja jediná, sťažovateľka, ktorá takéto protiprávne konania skonvalidovala, o čom svedčí rozsudok OS Prešov 17 C 300/2003 v prospech všetkých ostatných zákonných dedičov v počte 17, a to bez toho, aby mi čo i len jeden z týchto zákonných dedičov bol vyslovil poďakovanie.

V prejednávanej veci zo strany procesného súdu vzhľadom na moje osobné a majetkové pomery, mi bolo uznesením sp. zn. 29 C 76/2012-115 zo dňa 11. 1. 2013 priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v rozsahu nad 99,50 Eur s odôvodnením, že som vydatá, v súčasnosti na starobnom dôchodku, mojim jediným príjmom je starobný dôchodok, ktorý mesačne poberám vo výške 288,40 Eur, že spolu so svojim manželom, ktorý je taktiež starobným dôchodcom a poberá starobný dôchodok vo výške 383,40 Eur, žijeme ako nájomcovia v dome, vlastníkom ktorého sú železnice SR, že naše výdavky mesačne predstavujú celkom 244 Eur. Už z tejto argumentácie súdu možno prijať záver, že okrem splnenia podmienky okolností prípadu je splnená aj ďalšia podmienka - sociálne okolnosti na strane účastníka konania. Ja, sťažovateľka, som navyše osoba ŤZP (viď preukaz).

Ja, sťažovateľka mám zato, že nepriznanie náhrady trov konania účastníkov v tomto konaní zodpovedá zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu, pretože iné rozhodnutie by sa viac ako isto javilo a spôsobovalo neprimeranú tvrdosť a odporovalo by dobrým mravom. Navyiac, nepriznanie náhrady trov konania žalovaným v 1. až 4. rade by v žiadnom smere majetkovo nepostihlo týchto žalovaných, pretože sa jedná o dobre ekonomicky situované obchodné spoločnosti, ktoré nepriznaním trov konania v prejednávanej veci by v ničom nepocítili žiadnu majetkovú ujmu.“

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu, aby po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal jej právo na úhradu trov konania v sume 390,50 €.

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že sťažovateľka súbežne s podaním ústavnej sťažnosti podala voči napadnutému uzneseniu krajského súdu aj dovolanie. Okresný súd predložil 30. augusta 2018 vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na dovolacie konanie. Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľky dosiaľ (do predbežného prerokovania sťažnosti) ešte nerozhodol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, o ktorom rozhoduje najvyšší súd ako dovolací súd. Dovolacie konanie dosiaľ skončené nebolo.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („*ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a ústavný súd až subsidiárne.

Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyplývajúcich z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľky poukazuje aj na svoj ustálený právny názor (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorého vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou (v prípade sťažovateľky podania dovolania), ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. Iná interpretácia by v danej veci mala za následok nežiaducu situáciu, keď by to isté rozhodnutie súčasne preskúmaval najvyšší súd, ako aj ústavný súd.

Zo skutočnosti, že sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, o ktorom rozhoduje najvyšší súd, vyplýva, že sťažnosť je ústavnému súdu podaná predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorý je oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľky. Posudzujúc sťažnosť sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že prijatím jej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (m. m. II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018